

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף קב.

הזורק חפץ בשגגה ושוב נזכר, ונח החפץ מכחו¹, מה הדין באופנים דלהלן?

בלכתא ומתנא ²	בכה"ג שיצא מידו	
פטור	חייב ³	לרב כהנא ולרבא בהו"א
פטור	פטור ⁴	לרבא במסקנא
פטור ⁶	חייב ⁵	לרב אשי דמיירי שחזר ושכח

הזורק חפץ ברה"ר ובב' אמות הראשונות היה שוגג, ובב' אמות השניות היה מזיד,
ושוב שכח ושגג בב' אמות האחרונות, מה הדין ומדוע?

אליבא דר"ג - דאין ידיעה לחצי שיעור	אליבא דרבנן - דיש ידיעה לחצי שיעור	
פטור - כיון שגמר את השיעור במזיד ⁷	פטור - מפני ידיעתו לא הוי שוגג	לרבה
חייב - דאין ידיעתו חשובה כלום	חייב - דאין ידיעתו מועילה דלא יכול להחזיר	לרבא

שבת דף קב:

הבונה באופנים דלהלן האם חייב משום בונה?

הניחה בלבד	הנותן את הטיט	המצדד את האבן	
פטור	חייב	חייב	בשורה התחתונה
פטור	חייב	פטור	בשורה האמצעית
חייב	חייב	חייב	בשורה העליונה

¹ אכן אם לא נח מכחו אלא שקלטה אחר או קלטה כלב, בכל ענין פטור דהרי לא עשה הנחה.

² פי', חתיכת עץ הקשורה לחבל והחבל עדיין בידו, שיכול היה להחזירו מעת שנזכר כל עוד שלא נח בארץ.

³ כן דייקה הגמ' בהו"א מלשון המשנה שאמרה "הזורק ונזכר מאחר שיצתה מידו - קלטה אחר קלטה כלב או שנשרפה פטור", ומשמע שדוקא משום שקלטה אחר או כלב או נשרפה אז פטור, אולם אם נח חייב. ועל זה קשה מהסיפא, שאמרה "כל חייבי חטאות אינן חייבים עד שתהא תחלתן וסופן שגגה", דמשמע שכל שנזכר אפ"י שנח מכחו ג"כ פטור. ותירץ רב כהנא, שהסיפא מיירי בלכתא ומתנא, אבל בשאר דברים שאינו יכול להחזירן משיצאו מידו, חייב, ולא מועיל מה שנזכר. ודחתה הגמ' תירוץ זה ותירצה עוד תירוצים ודחתה, עד שהסיקה שאה"נ שגם בדין זה פטור.

⁴ ותירץ רבא למסקנא, שהרישא תרתי קתני, דין אחד שאם נזכר פטור (ואפ"י נח). ודין שני שאם לא נח לבסוף אפ"י שנזכר ג"כ פטור.

⁵ פי', לעולם הרישא באה לומר רק דין אחד ומיירי באופן שחזר ושכח אחר שנזכר ולכך דוקא אם לא נח פטור, הא אם נח חייב.

⁶ והטעם, דכיון שנזכר באמצע המלאכה ובידו להחזיר, לא נקרא שוגג מתחילתו ועד סופו ופטור (בין לרבה ובין לרבא דלהלן, דהכא מיירי דומיא דמעביר, ומחלוקתם היא דוקא בזורק שאין בידו להחזיר).

⁷ משא"כ בכותב ב' אותיות שנודע לו אחר אות אחת וכשכתב את האות השניה שוב שכח, שעשה את גמר המלאכה בשוגג - אז חייב חטאת (משום דאין ידיעה לחצי שיעור). אבל כאן את גמר המלאכה עשה במזיד.